

Dyrebeskyttelsen Norge

Foto: Line Loholt/Dyrebeskyttelsen Norge, Sandefjord-Larvik

Ansvarlig kattehold

www.dyrebeskyttelsen.no

Foto: Eric Iselle - stock.adobe.com

ANSVARLIG DYREHOLD

Det medfører et stort ansvar å anskaffe dyr i familien. Et dyr er ikke en ting, men et levende og følende individ som skal behandles med respekt. Alle dyr har behov for omsorg, riktig stell og et sunt kosthold. De trenger å få utløp for sin naturlige atferd og å føle at deres kommunikasjon blir forstått. Før et dyr kommer inn i familien er det viktig at du skaffer deg kunnskap om den aktuelle dyrearten. Dyr som lever et begrenset og unaturlig liv vil kunne kjenne på frustrasjon, stress og utrygghet. Dette kommer til uttrykk i det vi mennesker anser som atferdsproblemer.

Som dyreeier er det viktig å tilbringe mye tid med dyret og lære det godt å kjenne, slik at dere får et godt samhold. Du kan da også lettere se når dyret oppfører seg unormalt. Mange av dyreartene vi har som familiedyr vil ikke gi tydelig uttrykk for sykdom eller smerte. Det er som dyreeier ditt ansvar å sørge for at dyret får hjelp av veterinær dersom det blir sykt eller skadet. Selv om det er barna i familien som ønsker seg et dyr, vil det være de voksne som står ansvarlig for dyrets velferd. Det er forbudt for barn under 16 år å ha selvstendig ansvar for dyr. Det er du som voksen som må sørge for at barna lærer seg at

dyr ikke er et leketøy, men et levende individ som skal behandles med respekt.

Som dyreeier skal du også sørge for at dyret ikke er til sjenanse for andre. Mange av våre familiedyr, blant annet katt og kanin, formerer seg raskt og Dyrebeskyttelsen Norge mener det er viktig at disse dyrene kastreres. Ukontrollert formering kan gi økt lidelse for dyrene, blant annet ved økt risiko for genetiske defekter, og ved at det fødes flere dyr enn det finnes egnede hjem. Dersom dyr i din varetekt får unger, er det ditt ansvar å sørge for at de får et godt hjem.

Katten

Katten er kjent for å være selvstendig, uavhengig og for å jakte på byttedyr som fugl og smågnagere. Mange tror dermed at katten vil kunne klare seg på egenhånd i norske natur, men dette er ikke riktig. Katten er ikke tilpasset et liv utendørs i Norge vinterstid og er avhengig av en ansvarlig eier for å kunne leve et godt liv.

Viktig å vite når du skaffer deg katt

Katter kan bli mer enn 15-20 år gamle. Hunnkatter blir vanligvis kjønnsmodne fra 4-5 måneders alder og kan få 2-6 kull per år gjennom hele livet. Hunnkatter trenger ikke få kattunger for å leve et godt liv. Derimot vil mange kull slite ut hunnkatten og det er ofte vanskelig å finne god

hjem til alle kattungene. Hannkatter blir oftest noe tidligere kjønnsmodne. Dyrebeskyttelsen Norge anbefaler kastrering av alle katter som skal gå ute i det fri for å forhindre ukontrollert formering. ID-merking av alle katter er viktig slik at det er mulig å finne eier dersom katten blir borte fra hjemmet sitt (se www.dyreid.no). Alle katter som blir adoptert fra en av Dyrebeskyttelsen Norges lokalavdelinger skal i utgangspunktet være kastrert, ID-merket og vaksinert før den flytter til ny eier. Det er lokalavdelingen som overfører katten over på ny eier hos DyreID, før den forlater Dyrebeskyttelsen Norge. Husk at du som er eier til en ID-merket katt, må sørge for å holde din kontaktinformasjon oppdatert hos DyreID (www.dyreid.no). Kattens stedsans utvikles

KATTEN

Dagens huskatt stammer fra den afrikanske villkatten. Ifølge avleiringer på Kypros har mennesker og katter levd sammen i minst 9 500 år, men det finnes fortsatt villkatter i store deler av verden. Huskatten har beholdt alle de grunnleggende egenskapene til villkatten når det gjelder utseende og væremåte. Eksempler på dette er kattens mjauing, kroppsspråk og paringsatferd. Katter er vanligvis sosiale av natur og omgås gjerne mennesker og andre katter, selv om noen katter trives best som eneste katt i huset. Katters personlighet vil variere en del fra individ til individ og også mellom de ulike katterasene. Dette ser vi tydelig blant annet når det gjelder aktivitetsnivå og oppmerksomhetsbehov.

Foto: Pixabay.com

Foto: Dyrebeskyttelsen Norge Haugaland

over tid. Selv om stedsansen ikke er ferdig utviklet før katten er rundt året, må den trenes opp. Det er viktig at katten føler seg trygg i hjemmet, og med alle familiemedlemmer, slik at den får positiv tilknytning til hjemmet sitt. Når katten er trygg innendørs kan du begynne gradvis tilvenning til utemiljøet. Vær ute med katten, gjerne i bånd, i starten. Det er viktig at katten lett kan komme seg inn igjen om den har lyst til det. Skal du flytte med katten, må du også holde den inne den første perioden, slik at den kan venne seg til det nye hjemstedet. For å vise at katten er merket og har et hjem kan den også ha et halsbånd med eiers navn og telefonnummer. Halsbåndet må ha selvutløsende lås slik at katten kan komme seg løs dersom den hekter seg fast. Velg gjerne et halsbånd med reflekser som gjør katten lettere å se for bilister i mørket.

Katter kan få flere virus sykdommer som vil kunne medføre stor plage for dyret og i verste fall død. Det anbefales derfor å vaksinere katten etter

gjeldende anbefalinger. Det er også lurt at du forsikrer katten din slik at det økonomisk kan bli lettere å gi nødvendig behandling dersom den blir syk eller skadet.

Dersom du skal reise bort, må du ordne med noen som kan passe din katt. Katten skal, i tillegg til å få mat og vann, ha daglig tilsyn hvor den sjekkes for skader eller sykdom og får noen timer med sosial kontakt. Oftest vil det være best for katten å bo hjemme og få daglig besøk av en kattepasser. Alternativt kan katten settes på kattepensjonat. Husk at det da stilles krav til blant annet oppdatert vaksine. Dersom katten skal være med på ferien eller flyttes til kattepasser, er det viktig at den holdes innendørs og luftes i bånd slik at den ikke blir borte. Går ferien til utlandet anbefales det at katten blir igjen hjemme. Dersom du allikevel planlegger å ta med katten med på utenlandsreise er det viktig at du setter deg inn i reglene som gjelder for det landet du skal besøke og reglene for å ta med katten tilbake til Norge. Se reiseveileder på [tilsynet.no. Det er strenge regler for reising med dyr for å hindre spredning av sykdommer.](http://www.mat-</p>
</div>
<div data-bbox=)

Hva trenger katten?

Katter har et stort behov for bevegelse og vil gjerne klatre og hoppe. Det er du som dyreeier som må sørge for at katten lever i et miljø hvor den kan være trygg. Små kattunger er ofte mer nysgjerrige og mindre forsiktige enn voksne katter og kan lettere skade seg.

Et transportbur er viktig å ha, blant annet når katten skal fraktes til veterinær og som brannberedskap i hjemmet. Det er viktig å ha en gradvis tilvenning til buret, da de fleste katter synes det er stressende å være på reise. Sett gjerne buret med et godt liggeunderlag på et trygt sted med døren åpen. Gi gjerne katten godbiter i buret slik at den forbinder buret med noe positivt. Katten vil da kunne tilvenne seg buret ved å bruke det som liggeplass og gjemmeded. Husk at buret bør være lett tilgjengelig dersom det er behov for det.

KATTUNGER (OG NOEN VOKSNE KATTER) KAN LEGGE SEG:

- i peisen
- inni sofaen
- i vaskemaskin eller tørketrommel
- under motoren eller oppå hjulene på biler
- inni skap eller skuffer som lukkes
- inni naboens garasje

Katter kan brenne seg på komfyр eller strykejern og slikke på skarpe kniver som ligger framme

Kattunger kan drukne i klosettskålen

Katter kan få i seg giftige kjemikalier fra kjøkken, bad og garasje, f.eks. plumbo og frostvæske

Katten trenger en liggeplass der den får være i fred dersom den ønsker det. Oftest vil katten selv velge en plass hvor den har oversikt over omgivelsene.

Foto: Jeannette Heberg/Dyrebeskyttelsen Norge Oslo og Akershus

Foto: Dyrebeskyttelsen Norge Drammen og omland

Foto: Eva Hestoft/Dyrebeskyttelsen Norge

Katten trenger en dokasse innendørs. Katten vil gjerne grave ned avføringen i sand eller jord og en do med høye kanter er å foretrekke. Husk å ha nok med strø i dokassen. Katten er nøye med hvor den gjør fra seg og dersom den slutter å bruke doen kan det blant annet skyldes at doen er for full, at katten ikke liker lukten på rengjøringsmiddelet eller at doen står for nærme matskålen. Det kan også være at katten ikke vil dele do med andre katter.

Katter trenger å kvesse klørne sine og et klørebrett eller stativ er viktig for å beskytte blant annet møbler og gardiner. Ved å henge spennende leker på klørebrettet eller stativet gjør du det mer attraktivt for katten din. Husk at store katter ofte vil ha høye klørebrett eller stativ.

Katten trenger en skål til friskt vann og en til mat. Skålene bør settes på et sted hvor katten kan spise i fred. Skålene bør vaskes hver dag. Katten er en kjøtteter og for at den skal holde seg frisk er det viktig at maten inneholder proteiner fra kjøtt og fisk. Godt tørrfôr beregnet på katt vil dekke kattens behov og holder blant annet tennene

Foto: Dyrebeskyttelsen Norge Drammen og omland

lettere fri for tannstein. Kattunger har ulikt behov for næringsstoffer enn en voksen katt og skal derfor ha fôr laget for kattunger. La tørrfôret stå framme siden katten er tilpasset å spise mange små måltider i løpet av dagen. Dersom katten er for tykk bør den få fôr med redusert energiinnhold. Av og til kan rått eller kokt kjøtt og kokt, hvit fisk gis til katten, men det må ikke erstatte tørrfôret i hverdagen. De fleste katter får diaré av melk og melkeprodukter og det bør derfor ikke gis til katten.

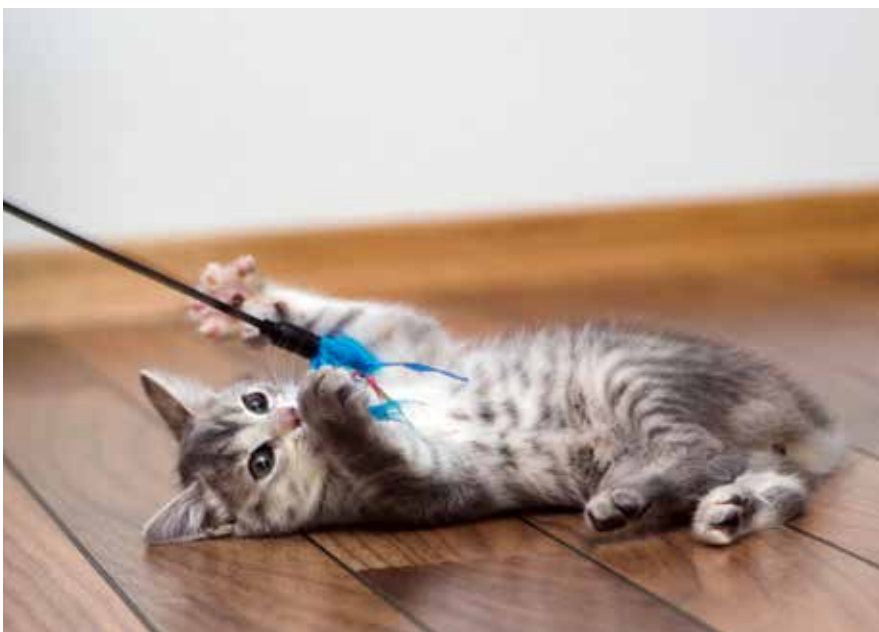

Foto: Dyrebekyttelsen Norge/Finnmark

Katter kan spise gress ute og ofte kaster de opp etterpå. Dette er trolig en måte å få i seg fiber på, i tillegg til at katten får opp hårballer fra magesekken. Katter som ikke har tilgang til gress utendørs kan få kattegress. Dette fås kjøpt i dyrebutikker og hagesentre. En del stueplanter kan være giftig for katten og disse bør ikke være der katten oppholder seg.

Katten trenger sosial kontakt og aktivisering

Kattunger som tidlig får oppleve positiv kontakt med mennesker vil oftest resten av livet trives med sosial kontakt og kos. Ved daglig kontakt vil du og katten få et nært forhold og du lærer katten godt å kjenne, slik at det er lettere å se når katten viser tegn på sykdom, skade eller at den ikke trives. Sett deg inn i kattens språk og respekter dens grenser. Dersom du har en forutsigbar og rolig væremåte vil du få en trygg og tillitsfull katt.

Katten trenger også å være i aktivitet og holde på med ting den liker å gjøre. Dersom katten kjeder seg vil den ofte bli frustrert og det kan resultere i uønsket atferd som blant annet frykt, aggresjon, biting, urinmarkering og kloring på inventaret. Dersom katten din viser tegn på uønsket atferd bør den i første omgang undersøkes av veterinæren for å utelukke sykdom. Det er også viktig at du som eier setter deg inn i kattens behov slik at atferdsproblemer kan unngås. Leking er en fin aktivitet hvor katten kan få brukt sine jaktinstinkter. Leker kan du lage selv, blant annet av doruller og trådnøster, eller de kan kjøpes i dyrebutikken. Vær oppmerksom ved bruk av trådleker, da noen katter spiser tråden. Dette kan være farlig siden tråden kan skade mage- og tarmkanalen. Katten går ofte lei av sine gamle leker og da bør lekene byttes ut. Innekatter trenger ofte en venn siden disse kattene ikke får sosialisere seg med andre katter utendørs. Det anbefales derfor å ha to katter dersom de bare skal være innendørs.

Foto: Visual Content - stock.adobe.com

Stell og helse

Kattens tenner kan være utsatt for sykdom og skader. Mye tannstein (brunt belegg på tennene), unormalt rødt tannkjøtt eller brukne tenner bør undersøkes hos veterinær. Ved den årlige vaksineringen er det viktig at også kattens tenner kontrolleres.

Kattens klør brukes blant annet som forsvar og til å klatre med. Katter som er mye ute sliper og kvesser klørne selv, mens katter som er mye inne kan få for lange klør. Da kan det være nødvendig å klippe klørne med jevne mellomrom. Det er de ytterste spissene som klippes. Få gjerne opplæring hos veterinær før du klipper selv hjemme.

Hvor mye en katt bør børstes avhenger av pels-type og røyting. Har katten din lang pels bør den børstes hver dag for å unngå tover. Tover dannes

særlig bak ørene, rundt halsbåndet og mellom buken og bakbeina. Tover gjør at huden ikke får nok luft slik at katten er mer utsatt for hudproblemer. Det er plagsomt og smertefullt for katten dersom tovene blir så store at de forhindrer normal bevegelse. Katter røyter normalt sett

Foto: Dyrebekyttelsen Norge

Foto: Dyrebeskyttelsen Norge Nord-Tromsdelag

Dersom katten viser noen av disse tegnene kan det skyldes sykdom eller skade:

- spiser dårligere
- drikker mer enn normalt
- går plutselig ned i vekt
- kaster ofte opp
- løs/hard mage eller forstoppelse
- tisser ofte eller har problemer med å tisse (kommer lite eller ingenting)
- renner fra øyne og/eller nese
- nyser, hoster eller puster tungt
- halting på et eller flere bein eller at katten virker ustø/vinglete
- klør seg mer enn normalt, spesielt rundt ørene
- dårlig ånde som kommer plutselig eller blir verre enn tidligere
- klumper i eller under huden, kjenn også etter små kuler i juret
- den hvite hinnen dekker en del av øynene

Foto: Dyrebeskyttelsen Norge Bodo

om våren og høsten, og i disse periodene vil katten slikke i seg mye hår som blir til hårballer i fordøyelsessystemet. I røyteperioden bør også korthårskatter børstes jevnlig. Katter er renslige dyr og trenger normalt sett ikke å bades. Blir pelsen skitten kan katten bades med sjampo beregnet på dyr.

Du kan tidlig oppdage sykdom, skader eller annet ubehag ved å tilbringe mye tid sammen med katten din, slik at du lærer den godt å kjenne. Unormal oppførsel er oftest et tidlig tegn på smerter eller ubehag. Unormal oppførsel kan blant annet være aggresjon, mer kosete enn normalt eller at katten gjemmer seg. Ta kontakt med veterinær dersom du mistenker at noe er i veien med katten.

Avl

Ukritisk avl kan medføre store helseproblemer for katten, både fysisk og mentalt. Katter med flatt ansikt og kort snute, blant annet perser, lever

med pusteproblemer og andre helseutfordringer tilknyttet dette. Også andre fremavlede trekk hos katter, for eksempel foldede ører, korte haler og manglende pels, kan medføre lidelse for kattene. Ved å unngå å kjøpe kattunger av raser med ekstrem anatomi og kjente arvelige sykdommer, vil du være med på å stoppe den skadelige avlen og fremme god dyrevelferd.

Mer informasjon om generelt dyrehold og kattehold finner du her:

Lov om dyrevelferd
Mattilsynets veiledere for stell og hold av ulike familiedyr
«Katten: Atferd og velferd»
av Bjarne O. Braastad

Dyreholder skal sikre at dyr holdes i miljø som gir god velferd ut fra artstypiske og individuelle behov, herunder gi mulighet for stimulerende aktiviteter, bevegelse, hvile og annen naturlig atferd.
Dyrs levemiljø skal fremme god helse og bidra til trygghet og trivsel.

Lov om dyrevelferd, §23

Dyrebeskyttelsen Norge er en landsdekkende dyrevernorganisasjon. Vi har 27 lokalavdelinger fra Finnmark i nord til Mandal i sør. I mer enn 160 år har vi jobbet for at dyr skal bli behandlet med respekt og medfølelse. Les mer om arbeidet vårt på www.dyrebeskyttelsen.no eller følg oss i sosiale medier:

Ønsker du å støtte arbeidet vårt for dyr i nød?

Gi en gave via Vipps 2271

Gi en gave til konto 1503.18.34705

Dyrebeskyttelsen Norge

ØVRE GATE 7 • 0551 OSLO • TELEFON: 23 13 92 50 • WWW.DYREBESKYTTELSEN.NO
POST@DYREBESKYTTELSEN.NO • KONTONUMMER FOR GAVER TIL DYR: 1503 07 94394